

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 80/2018-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 1. februára 2018 v senáte zloženom z predsedu Ladislava Orosza (sudca spravodajca), zo sudkyne Ľudmily Gajdošíkovej a sudcu Miroslava Duriša predbežne prerokoval sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE], zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Feciľakom, Jesenná 8, Prešov, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 5 Sžo 72/2014 z 13. septembra 2016, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE] o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. decembra 2016 doručená sťažnosť [REDAKČNÝ ZNAČENIE], [REDAKČNÝ ZNAČENIE] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom JUDr. Michalom Feciľakom, Jesenná 8, Prešov, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 5 Sžo 72/2014 z 13. septembra 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok“).

Zo sťažnosti a z príloh k nej priložených vyplýva, že sťažovateľ sa žalobou proti Ministerstvu dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky (ďalej len „žalovaný“) domáhal preskúmania rozhodnutia žalovaného č. 6277/2012/SŽDD/27629 z 15. mája 2012, ktorým žalovaný potvrdil odvolaním sťažovateľa napadnuté rozhodnutie Prešovského samosprávneho kraja, odboru dopravy č. 688/2012/OOD-024 z 8. marca 2012, ktorým bolo určené, že obvod dráhy vedenej na pozemku nachádzajúcom sa v katastrálnom území [REDAKOVANÉ] – parcela č. [REDAKOVANÉ] zapísaná na liste vlastníctva č. [REDAKOVANÉ] sa nezriaďuje.

Sťažovateľ svoju žalobu odôvodnil tým, že správny orgán má zákonnú povinnosť určiť obvod dráhy, pričom v súlade s § 3 ods. 3 písm. b) zákona č. 513/2009 Z. z. o dráhach a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o dráhach“) ak ide o trolejbusovú dráhu, ktorá vedie po ceste alebo miestnej komunikácii, obvod dráhy je 3 metre od krajného vodiča trakčného trolejbusového vedenia.

O žalobe rozhodol Krajský súd v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) tak, že ju rozsudkom sp. zn. 2 S 189/2012 z 18. júna 2014 (ďalej len „rozsudok z 18. júna 2014“) zamietol. Proti rozsudku krajského súdu z 18. júna 2014 podal sťažovateľ odvolanie, o ktorom rozhodol najvyšší súd napadnutým rozsudkom, ktorým rozhodnutie prvostupňového súdu potvrdil ako vecne správne.

Sťažovateľ odôvodňuje porušenie ním označených práv zaručených ústavou, listinou a dohovorom ústavne nekonformnou interpretáciou § 3 ods. 3 písm. b) zákona o dráhach a rovnako aj tým, že všeobecné súdy sa nevysporiadali s podstatnými argumentmi, ktoré v rámci konania predniesol.

Podľa sťažovateľa výklad podaný najvyšším súdom nie je podložený žiadnymi logickými úvahami a zároveň je v rozpore s gramatickými pravidlami slovenského pravopisu a legislatívnymi pravidlami vlády Slovenskej republiky. Najvyšší súd nedal podľa jeho tvrdenia žiadnu odpoveď na jeho námietku, že v konaní použitý výklad § 3 ods. 3 písm. b) zákona o dráhach nemá oporu v zákone, a taktiež sa nevyjadril ani ku gramatickému výkladu bodkočiarky nachádzajúcej sa v texte aplikovanej právnej normy.

Sťažovateľ je toho názoru, že z § 3 ods. 3 písm. b) zákona o dráhach logicky vyplýva, že obvod dráhy je tri metre a text za bodkočiarkou v tomto ustanovení znamená, že neplatí, *„že ochranné pásmo je najmenej 1,5 metra v prípade, ak ide o trolejbusovú dráhu, ktorá vedie po ceste alebo miestnej komunikácii a nie skutočnosť, že obvod dráhy sa nezriaďuje“*.

Najvyšší súd podľa sťažovateľa nedal odpoveď na kľúčové námietky, podľa ktorých *«- ak by sme prisvedčili žalovanému, že v prípade ak trolejbusová dráha vedie po ceste alebo miestnej komunikácii, obvod dráhy nie je ani 1,5 metra a ani tri metre od krajného vodiča trakčného trolejbusového vedenia, avšak ostalo by ustanovenie - prvá veta ods. 3) „Obvod dráhy je vymedzený zvislými plochami vedenými na pozemok“, znamenalo by to, že samostatná prvá veta ust. § 3 ods. 3 zákona o dráhach nemá žiadnu logiku, keďže nevymedzuje tieto zvislé plochy - ich začiatok,*

- všetky ustanovenia zákona o dráhach vo vzťahu k električkovým a trolejbusovým dráham, týkajúce sa rôznych činností, obmedzení, vecných bremien, ako aj ust. o oprávneniach prevádzkovateľa dráhy v obvode dráhy k nehnuteľnostiam - k pozemkom, na ktorých sa dráha nachádza, by boli zbytočné, keďže obvod dráhy neexistuje,

- ak vlastník pozemku nebol aj stavebníkom dráhy a ak neexistuje stavebné povolenie na dráhu (ako je tomu aj v tomto prípade), bolo by iba na vôli prevádzkovateľa dráhy, či podá návrh na určenie obvodu dráhy, na základe ktorého určenia by mal vlastník pozemku nárok na náhradu za vecné bremeno,

- zákon č. 513/2009 Z. z. o dráhach by nebol zákonom o dráhach, ale bol by zákonom o železničných dráhach, a aj to vedených len mimo pozemných komunikácií,

- bolo by irelevantné ust. § 3 ods. 1 zákona o dráhach, prvá veta: „obvod dráhy tvoria pozemky určené na umiestnenie dráhy a jej súčastí, ktoré sú potrebné na prevádzku dráhy a na dopravu na nej“, tzn. pozemky, na ktorých sa v zmysle prílohy č. 24 vyhlášky č. 350/2010 Z. z. o stavebnom a technickom poriadku dráh, nachádzajú súčasti trolejbusovej dráhy, ktoré sú napr.: trolejové vedenia, vrátane nosného systému a podpier, budovy a zariadenia určené na uspokojovanie prepravných potrieb verejnosti, vrátane inžinierskych sietí, ktoré sú potrebné na prevádzku trolejbusovej dráhy, a zastávky, ktoré tvoria nástupištia a nástupištne ostrovčeky, ich vybavenie a prístrešky atď..

- obvod dráhy je tri metre od krajného vodiča trakčného trolejového vedenia a je vymedzený zvislými plochami vedenými na pozemok, keďže v takto vymedzenom priestore sa nachádzajú všetky súčasti dráhy v zmysle vyhlášky č. 350/2010 Z. z. o stavebnom a technickom poriadku dráh,

- keby sme aj prisvedčili úvahe súdu, že obvod dráhy nie je ani 1,5 m a ani tri metre, aj tak by mal obvod dráhy pozostávať z tých pozemkov, na ktorých sa predsa nachádzajú všetky súčasti trolejbusovej dráhy v zmysle vyhlášky, tak ako sú vyššie uvedené.».

Na základe v sťažnosti uplatnenej argumentácie sa sťažovateľ domáha, aby ústavný súd po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie o nej rozhodol nálezom tak, že vysloví porušenie základného práva zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu, napadnutý rozsudok najvyššieho súdu v spojení s rozsudkom krajského súdu z 18. júna 2014 zruší a vec vráti krajskému súdu na ďalšie konanie. Sťažovateľ si zároveň uplatňuje úhradu trov konania v sume 363,79 €.

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti sťažovateľa, ak tento zákon neustanovuje inak.

Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jej prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

Sťažovateľ namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu zaručeného čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny a práva na spravodlivé súdne konanie zaručeného čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu.

Pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sa ústavný súd sústredil na posúdenie, či sťažnosť sťažovateľa nemožno považovať za zjavne neopodstatnenú. Z § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde totiž vyplýva, že úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní sťažnosti je tiež posúdiť, či táto nie je zjavne neopodstatnená. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú preto možno považovať sťažnosť, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí

na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07).

Vychádzajúc z okruhu sťažovateľom označených práv garantovaných ústavou, listinou a dohovorom, ktorých porušenie namieta, ústavný súd v nadväznosti na svoju ustálenú judikatúru považuje za žiaduce zdôrazniť význam základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ktoré je primárnym východiskom pre zákonom upravené konanie súdov a tiež iných orgánov Slovenskej republiky príslušných na poskytovanie právnej ochrany garantovanej v siedmom oddiele druhej hlavy ústavy (IV. ÚS 115/07). Rovnako tak má v štruktúre práv chránených dohovorom kľúčové postavenie právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Ústavný súd zároveň v súlade so svojou doterajšou judikatúrou poznamenáva, že medzi obsahom základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny a obsahom práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru neexistujú zásadnejšie odlišnosti (m. m. II. ÚS 71/97). Z tohto vyplýva, že právne východiská, na základe ktorých ústavný súd preskúmava, či došlo k ich porušeniu, sú vo vzťahu k obom označeným právam v zásade identické (IV. ÚS 147/08). a preto ich namietané porušenie možno posudzovať spoločne.

Podstata základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne aj čl. 36 ods. 1 listiny) a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru spočíva v oprávnení každého domáhať sa ochrany svojich práv na súde. Tomuto oprávneniu zodpovedá povinnosť súdu nezávisle a nestranne vo veci konať tak, aby bola právu, ktorého porušenie sa namieta, poskytnutá ochrana v medziach zákonov, ktoré tento článok ústavy o základnom práve na súdnu ochranu vykonávajú (čl. 46 ods. 4 ústavy v spojení s čl. 51 ods. 1 ústavy). Reálne uplatnenie základného práva na súdnu ochranu predpokladá, že účastníkovi súdneho konania sa táto ochrana dostane v zákonom predpokladanej kvalite, pričom výklad a používanie zákonných ustanovení príslušných procesných predpisov musí v celom rozsahu rešpektovať základné právo účastníkov na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, ako aj právo zaručené v čl. 6 ods. 1 dohovoru (pozri napr. II. ÚS 63/06). Súčasne má

každý právo na to, aby sa v jeho veci vykonal ústavne súladný výklad aplikovanej právnej normy, t. j. k reálnemu poskytnutiu súdnej ochrany dôjde len vtedy, ak sa na zistený stav veci použije ústavne konformným spôsobom interpretovaná platná a účinná právna norma (m. m. II. ÚS 249/04, IV. ÚS 23/05, I. ÚS 236/06, III. ÚS 363/06).

Ústavný súd ďalej pripomína, že do obsahu základného práva zaručeného v čl. 46 ods. 1 ústavy nepatrí právo účastníka konania (dotknutej osoby) dožadovať sa toho, aby všeobecné súdy preberali alebo sa riadili výkladom všeobecne záväzných právnych predpisov, ktorý účastník konania predkladá (II. ÚS 3/97, II. ÚS 251/03).

Základné právo na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy (resp. čl. 36 ods. 1 listiny) a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru tvorí celý rad obsahových komponentov, z ktorých v nadväznosti na sťažnostnú argumentáciu sťažovateľa vystupuje do popredia predovšetkým právo na ústavne akceptovateľné odôvodnenie súdneho rozhodnutia. Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre opakovane zdôrazňuje, že neodmysliteľnou súčasťou obsahu základného práva čl. 46 ods. 1 ústavy (obdobne aj čl. 36 ods. 1 listiny) je aj právo účastníka, resp. strany konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04). Potreba náležite odôvodniť súdne rozhodnutie je daná tiež vo verejnom záujme, pretože je jednou zo záruk, že výkon spravodlivosti nie je arbitrárny, neprehľadný a že rozhodovanie súdu je kontrolovateľné verejnosťou (IV. ÚS 296/09). Zároveň ale ústavný súd zdôrazňuje, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania (stranou konania), ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia. Odôvodnenie rozhodnutia všeobecného súdu (prvostupňového a odvolacieho), ktoré stručne a jasne objasní skutkový a právny základ rozhodnutia, postačuje na záver o tom, že z tohto aspektu je plne realizované základné právo účastníka na spravodlivý proces (m. m. III. ÚS 209/04).

Rovnako aj Európsky súd pre ľudské práva vo svojej judikatúre zdôrazňuje, že čl. 6 ods. 1 dohovoru zaväzuje súdy odôvodniť svoje rozhodnutia, ale nemožno ho chápať tak, že vyžaduje, aby na každý argument strany bola daná podrobná odpoveď. Rozsah tejto povinnosti sa môže meniť podľa povahy rozhodnutia. Otázku, či súd splnil svoju povinnosť odôvodniť rozhodnutie vyplývajúcu z čl. 6 ods. 1 dohovoru, možno posúdiť len so zreteľom na okolnosti daného prípadu. Judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva teda nevyžaduje, aby na každý argument strany, aj na taký, ktorý je pre rozhodnutie bezvýznamný, bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Ruiz Torija c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-A, s. 12, bod 29; Hiro Balani c. Španielsko z 9. 12. 1994, séria A, č. 303-B; Georgiadis c. Grécko z 29. 5. 1997; Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

V súvislosti so skutočnosťou, že sťažnosť sťažovateľa smeruje proti napadnutému rozsudku najvyššieho súdu vydanému v správnom súdnictve [podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku (ďalej aj „OSP“)], je podľa názoru ústavného súdu navyše potrebné pri ich posudzovaní zohľadňovať špecifiká správneho súdnictva. V rámci správneho súdnictva súdy preskúmajú „zákonnosť“ rozhodnutí a postupov orgánov verejnej správy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov (§ 244 ods. 1 OSP). Z uvedeného vyplýva, že úlohou súdu v správnom súdnictve nie je nahradzovať činnosť správnych orgánov, ale len preskúmať „zákonnosť“ ich postupov a rozhodnutí, teda to, či kompetentné orgány pri riešení konkrétnych otázok rešpektovali príslušné hmotnoprávne a procesnoprávne predpisy. Teda treba vziať do úvahy, že správny súd nie je súdom skutkovým, ale je súdom, ktorý posudzuje iba právne otázky napadnutého postupu alebo rozhodnutia orgánu verejnej správy (m. m. porovnaj napr. IV. ÚS 428/09).

Úlohou ústavného súdu pri predbežnom prerokovaní bolo posúdiť, či uvedené východiská najvyšší súd v napadnutom rozsudku akceptoval, a to z hľadiska toho, ako sa vysporiadal so sťažnostnými námietkami sťažovateľa rekapitulovanými v časti I tohto uznesenia.

Sťažovateľ namieta, že výklad § 3 ods. 3 písm. b) zákona o dráhach obsiahnutý v napadnutom rozsudku je ústavne nekonformný a zároveň zdôrazňuje, že najvyšší súd nedal v napadnutom rozsudku odpoveď na ním predložené kľúčové námietky.

Za sporný medzi sťažovateľom ako žalobcom a žalovaným považoval najvyšší súd výklad § 3 ods. 3 písm. b) zákona o dráhach, pričom v napadnutom rozsudku poukázal na to, že podľa žalobcu (sťažovateľa) aj v prípade, že trolejbusová dráha vedie po ceste alebo miestnej komunikácii je obvod dráhy 3 m od krajného vodiča trakčného trolejbusového vedenia. Naopak, podľa názoru žalovaného v prípade, že trolejbusová dráha vedie po ceste alebo miestnej komunikácii, nie je obvod dráhy ani 1,5 m a ani 3 m od krajného vodiča trakčného trolejbusového vedenia.

Podľa § 3 ods. 3 písm. b) zákona o dráhach «Obvod dráhy je vymedzený zvislými plochami vedenými na pozemok. Ak z rozhodnutia podľa odseku 2 nevyplýva inak, obvod dráhy je tri metre od osi krajnej koľaje električkovej dráhy, od krajného nosného alebo dopravného lana lanovej dráhy alebo od krajného vodiča trakčného trolejbusového vedenia, najmenej však 1,5 metra od vonkajšieho okraja súčasti dráhy; to neplatí, ak ide o električkovú dráhu alebo trolejbusovú dráhu, ktorá vedie po ceste alebo miestnej komunikácii (ďalej len „cestná komunikácia“).».

Z relevantnej časti odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu vyplýva, že odvolací súd sa stotožnil s právnym názorom krajského súdu obsiahnutým v jeho rozsudku z 18. júna 2014 a v konkrétnostiach zdôraznil, že *„obvod dráhy treba predovšetkým chápať ako vnútorný priestor plniaci ochrannú a manipulačnú funkciu, ako priestor nevyhnutný na bezpečnú prevádzku, opravy a údržbu dráhy a jej súčastí. Je celkom zrejmý zámer zákonodarcu vyňať z tohto režimu (určovania obvodu dráh) cesty a miestne komunikácie. Zriadenie obvodu dráhy pri električkovej alebo trolejbusovej dráhe, ktorá vedie po ceste, alebo miestnej komunikácii by bola duplicitná. Pozemné komunikácie majú zriadené vlastné ochranné pásma podľa § 11 cestného zákona, ktoré sú rozsiahlejšie ako obvod dráhy. Aj tam, kde nie je zriadené ochranné pásmo pozemnej komunikácie, platí ustanovenie § 126*

ods. 1 zákona č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku (stavebný zákon) v znení neskorších predpisov.“.

Vzhľadom na skutočnosť, že odôvodnenie rozhodnutí prvostupňového súdu a odvolacieho súdu nemožno posudzovať izolovane (m. m. II. ÚS 78/05, III. ÚS 264/08, IV. ÚS 372/08, IV. ÚS 350/09), pretože prvostupňové a odvolacie konanie z hľadiska predmetu konania tvoria jeden celok, ústavný súd sa s prihliadnutím na potvrdenie vecnej správnosti rozhodnutia prvostupňového súdu napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu oboznámil aj s obsahom odôvodnenia rozsudku krajského súdu z 18. júna 2014, v ktorom je predovšetkým uvedené:

„Ustanovenie § 3 ods. 3 zákona č. 513/2009 Z. z. opisuje obvod dráhy ako zvislé plochy vedené na pozemok. Opis sám osebe nemá normotvornú povahu, iba vysvetľuje, kadiaľ obvod dráhy vedie. Ďalej úvodná časť odseku 3, spoločná pre obe písmená (a/, b/) odseku uvádza, že obvod dráhy je tri metre... V písmene a/ táto veta ďalej pokračuje určením obvodu dráhy na železničných dráhach a stavbách. Písmeno b/, ktoré sa vzťahuje na súdenú vec, určuje, že (úvodná časť vety) obvod dráhy je tri metre (pokračovanie podľa písm. b/) od osi krajnej koľaje električkovej dráhy, od krajného nosného alebo dopravného lana lanovej dráhy alebo od krajného vodiča trakčného trolejbusového vedenia, najmenej však 1,5 metra od vonkajšieho okraja súčasti dráhy; to neplatí, ak ide o električkovú dráhu alebo trolejbusovú dráhu, ktorá vedie po ceste alebo miestnej komunikácii... osobitná právna úprava zákonom č. 513/2009 Z. z. nie je potrebná, nakoľko tieto spadajú pod iný osobitný právny predpis dostatočne upravujúci užívanie a ochranu pozemných komunikácií a tiež práva a povinnosti vlastníkov a správcov pozemných komunikácií a ich užívateľov, ako aj pôsobnosť orgánov štátnej správy a orgánov štátneho odborného dozoru... Súd je preto v zhode s názorom žalovaného, že zákon č. 513/2009 Z. z. v príslušnom ustanovení § 3 ods. 3 písm. b/ zákona č. 513/2009 Z. z. ustanovuje, že ak trolejbusová dráha vedie po ceste alebo miestnej komunikácii, obvod dráh sa nezriaďuje, a preto výklad zákona správnymi orgánmi bol v súlade so zákonom.“

V kontexte so sťažovateľom namietaným porušením práv zaručených ústavou, listinou a dohovorom napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu z dôvodu ústavne nekonformného výkladu ustanovení zákona o dráhach ústavný súd zdôrazňuje, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách a to predovšetkým z tohto hľadiska, či sú závery všeobecných súdov dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07).

S prihliadnutím na citované časti rozhodnutí vo veci sťažovateľa konajúcich súdov ústavný súd konštatuje, že záver najvyššieho súdu, podľa ktorého ak trolejbusová dráha vedie po ceste alebo miestnej komunikácii nie je obvod dráhy ani 1,5 m a ani 3 m od krajného vodiča trakčného trolejbusového vedenia, nemožno považovať za svojvoľný či neodôvodnený a ani za taký, ktorý by popieral účel a zmysel zákona o dráhach. Požiadavka ústavne konformného výkladu zákonov a ich ustanovení nevyhnutne v sebe zahŕňa potrebu zisťovať obsah jednotlivých zákonných ustanovení s prihliadnutím na ich dikciu a následne ich aplikovať na daný skutkový stav bez toho, aby výklad normatívnych ustanovení zákona viedol k absurdným záverom, alebo záverom v rozpore s ústavnými princípmi.

Ústavný súd už viackrát vo svojej doterajšej judikatúre uviedol, že v prípadoch nejasnosti alebo nezrozumiteľnosti znenia ustanovenia právneho predpisu (umožňujúceho napr. viac verzií interpretácie) alebo v prípade rozporu tohto znenia so zmyslom a účelom príslušného ustanovenia, o ktorého jednoznačnosti niet pochybnosti, možno uprednostniť výklad *e ratione legis* pred doslovným gramatickým (jazykovým) výkladom. K tomuto záveru ústavný súd dospel aplikáciou premisy, podľa ktorej viazanosť štátnych orgánov zákonom v zmysle čl. 2 ods. 2 ústavy neznamena výlučnú a bezpodmienečnú nevyhnutnosť doslovného gramatického výkladu aplikovaných zákonných ustanovení. Ustanovenie čl. 2 ods. 2 ústavy nepredstavuje iba viazanosť štátnych orgánov textom, ale aj zmyslom a účelom zákona (k tomu pozri aj III. ÚS 341/07).

Opodstatnenosťou gramatického výkladu v predmetnom ustanovení zákona o dráhach použitej bodkočiarky dôvodí sťažovateľ a v tomto smere ďalej argumentuje, že jeho zmyslom je podať vysvetlenie predchádzajúcej časti, teda s prihliadnutím na text sporného ustanovenia len časti „*najmenej však 1,5 metra od vonkajšieho okraja súčasti dráhy*“.

Uprednostnením rigidného gramatického výkladu tak, ako to požaduje sťažovateľ, by sa podľa názoru ústavného súdu poprel zmysel a účel zákona o dráhach a v konečnom dôsledku by sa nezohľadnila ani komplexnosť právnej úpravy pozemných komunikácií. Úmyslom zákonodarcu totiž tak, ako to uvádza najvyšší súd v napadnutom rozsudku, bolo vyňať z režimu určenia obvodu dráh cesty miestne komunikácie, keďže tieto majú zriadené v súlade s osobitným zákonom vlastné ochranné pásma. Uvedeným spôsobom sa zároveň zabraňuje duplicite právnej úpravy totožných spoločenských vzťahov.

Skutočnosť, že sťažovateľ sa s právnym názorom najvyššieho súdu týkajúcim sa výkladu dotknutého ustanovenia zákona o dráhach nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti jeho rozhodnutia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť právny názor všeobecného súdu svojím vlastným.

Podľa názoru ústavného súdu je odôvodnenie napadnutého rozhodnutia najvyššieho súdu zrozumiteľné a racionálne. Napadnutý rozsudok najvyššieho súdu nevykazuje znaky svojvôle, nevyhodnocuje nové dôkazy, a preto právne závery, na ktorých je založený, možno považovať z ústavného hľadiska za akceptovateľné a udržateľné (podobne aj I. ÚS 21/98, IV. ÚS 110/03).

Ústavný súd poukázaním na obsah citovaného odôvodnenia napadnutého rozsudku najvyššieho súdu v spojení s odôvodnením obsiahnutým v rozsudku krajského súdu z 18. júna 2014 (s ktorým sa najvyšší súd stotožnil) dospel k záveru, že najvyšší súd dal zrozumiteľnú odpoveď na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, ktoré sťažovateľ v konaní nastolil. V napadnutom rozhodnutí

sa najvyšší súd vysporiadal so všetkými argumentmi sťažovateľa, ktoré mali pre rozhodnutie podstatný význam a ktoré sťažovateľ predniesol aj v konaní pred ústavným súdom.

Ústavný súd nepovažuje právne závery najvyššieho súdu za arbitrárne, resp. svojvoľné, pričom v posudzovanom prípade nejde o také rozhodnutie, ktoré by popieralo účel a zmysel právnej úpravy, a na tomto základe konštatuje, že medzi obsahom sťažovateľom označeného základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, resp. čl. 36 ods. 1 listiny a tiež práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a napadnutým rozsudkom najvyššieho súdu neexistuje taká príčinná súvislosť, ktorá by po prípadnom prijatí sťažnosti na ďalšie konanie reálne zakladala možnosť vysloviť ich porušenie. Ústavný súd preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosť sťažovateľa odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

Keďže sťažnosť bola odmietnutá ako celok, bolo bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi uplatnenými sťažovateľom.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 1. februára 2018